

ภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน พฤติกรรมการบริหาร ทักษะด้านวิชาการของครูและสภาพแวดล้อม ในโรงเรียนที่มีผลต่อคุณภาพของโรงเรียนในเขตพื้นที่ การศึกษาเพชรบุรี เขต 2

School Principals' Instructional Leadership Administrative Behavior,
Teachers' Academic Skill And Academic Environment Affecting
The Quality of School in Phetchaburi Educational Area 2

นิกุล ประทีปพิชัย*

ศันสนีย์ จะสุวรรณ**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำและอิทธิพลของภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน พฤติกรรมการบริหาร ทักษะด้านวิชาการของครู และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีผลต่อคุณภาพของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 598 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการหาค่าสถิติพื้นฐาน และโปรแกรม LISREL ในการสร้างและตรวจสอบแบบจำลองสมการโครงสร้าง การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เจาะลึกผู้บริหารโรงเรียนดีเด่น และครูวิชาการโรงเรียนซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ โรงเรียนละ 3 คน รวมขนาดโรงเรียนละ 6 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 18 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน ที่ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การนิเทศภายในโรงเรียน การส่งเสริมพัฒนาการสอนของครู อยู่ในระดับปานกลาง และสมรรถนะในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร ที่ประกอบด้วย ด้านการติดต่อสื่อสาร แรงจูงใจผู้อื่น และวิสัยทัศน์ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทักษะด้านวิชาการของครู ที่ประกอบด้วย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดและประเมินผลและพฤติกรรมการสอน พบว่า การวัดและประเมินผลและพฤติกรรมการสอน อยู่ในระดับมาก ส่วนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู อยู่ในระดับปานกลาง สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ที่ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของครู บรรยากาศโรงเรียน และบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่า อยู่ในระดับมาก คุณภาพของโรงเรียนที่ประกอบด้วย ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ความ

* นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

** อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

พึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน และความพึงพอใจในการปฏิบัติของครู อยู่ในระดับมาก ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติเกือบทุกกลุ่มสาระวิชา แบบจำลองสมการโครงสร้าง มีค่าดัชนีความกลมกลืนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ดีและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจาก ค่า Chi- Square = 136.08, df = 82, GFI = 0.95, AGFI = 0.92, RMR = 0.016, RMSEA = 0.046 และ CFI = 0.99 นอกจากนี้ ยังพบว่า พฤติกรรมการบริหาร ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพของโรงเรียนมากที่สุด รองลงมาคือสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน ส่วนภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์ในทิศทางที่ตรงกันข้ามกับทักษะด้านวิชาการของครู แต่ส่งผลในเชิงบวกต่อคุณภาพของโรงเรียนและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน / พฤติกรรมการบริหาร / ทักษะด้านวิชาการของครู / สภาพแวดล้อมในโรงเรียน / คุณภาพของโรงเรียน /

ABSTRACT

The purposes of this research were to study levels and instructional leadership influences of the school administrators as well as their management behaviors. Moreover, the teachers' academic skills and the school environment affecting the quality of schools in Phetchaburi Educational Area 2 were also investigated. Both qualitative and quantitative analysis were employed in this study. The quantitative samples were randomized by employing stratified random sampling strategy. The questionnaire was employed together the data from 598 Grade 1- 6 primary school teachers. The collected data were analyzed using the Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) in finding basic statistics and LISREL Program in creating and examining a structural equation model. On the other hand, for qualitative data collecting, the total of 18 in - depth interviews were conducted together information from 3 excellent school administrators and 3 academic teachers, who are knowledgeable and competent instructors, in three school sizes : large, medium and small. There were 6 samples from each school size. The data were analyzed by content analysis.

The results were as follows: for the school administrators' instructional leadership aspects the finding showed that the academic management capacity was at the high level while the curriculum development, the internal class observation and the teachers' development in teaching support were at the average level. Regarding the management behavior aspects, the results revealed that their communication skills, motivating other people and visions were at the high level. Concerning the teachers' academic skills involving the teaching behaviors, the information technology usage, the assessment and evaluation, the results showed that their teaching behaviors and assessment and evaluation behaviors were at the high level while information and technology usage of the teachers were at the average level. For the school environment comprising of the school and classroom atmosphere, the

finding were at the high level. Regarding the school quality involving learning achievement, teachers' working satisfaction, and the effectiveness of school administration management, the results revealed that the students' learning achievements of 5 subject area were at the high level and the achievements of 3 subject area were at low level. The teachers' working satisfaction and the effectiveness of school administration management were at the high level. The structural equation models of the indicators were at the good level and were consistent with the empirical data. The fitted model provided the chi-square = 136.08, df = 82, GFI = 0.95, AGFI = 0.92, RMR = 0.016, RMSEA = 0.046 และ CFI = 0.99. Furthermore, the results indicated that the most directly affected by the administrators' instructional leadership was the school quality, followed by teachers' academic skills. Concerning the management behaviors and school environment, these factors indirectly affected educational quality of school.

Keywords : Instructional Leadership / Administrative Behavior / Teachers Academic Skill
Academic Environment / School Quality /

บทนำ

การพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญยิ่งไปกว่านั้นย่อมต้องพัฒนาบุคคลก่อน เพราะถ้าบุคคลอื่นเป็นส่วนประกอบของส่วนรวมไม่ได้รับการพัฒนาแล้ว ส่วนรวมจะเจริญและมั่นคงได้ยากยิ่ง (เกษม วัฒนชัย, 2545) การที่จะพัฒนาได้ก็ด้วยปัจจัยประการเดียวคือการศึกษา “พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน” (กระทรวงวัฒนธรรม, 2548) การศึกษาจึงมีความสำคัญและเป็นหัวใจของการพัฒนาคน โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งจะต้องอาศัยกำลังคนที่มีคุณภาพ (UNESCO, 1986) คนจึงเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่งในองค์กร (De Cenzo David & Robbins, 1994)

ความสำเร็จของสถานศึกษาถือว่าเป็นหัวใจสำคัญที่สุดเป็นหน้าที่และภารกิจของผู้รับผิดชอบตามกฎหมาย ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องรับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำองค์กรเพื่อพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยดีมีประสิทธิภาพ (สมโภชน์ นพคุณ, 2541) การกำหนดบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานย่อมส่งผลต่อประสิทธิผลและความสำเร็จของสถานศึกษาโดยตรง (Steers, 1991)

ดังนั้น ในการบริหารโรงเรียน (administration) ผู้บริหารต้องใช้ภาวะผู้นำ (leadership) คือพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงให้คนสามารถทำงานได้สะดวกสบาย (Achilles, Keedy & High, 1994) ภาวะผู้นำจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการทำงานภายในองค์กร (Camall, 1990) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของงาน และประสิทธิผลขององค์กร (Hoy & Miskel, 2001 : 112)

การพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีและให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ได้แก่ ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีความสามารถในการคิดไตร่ตรอง มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ รักการทำงาน และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้นั้น ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จนั้นก็คือครู เพราะครูมีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงในฐานะผู้ปฏิบัติการให้การศึกษาและทำงานพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 23)

ผลการนิเทศของศึกษานิเทศก์ในการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนในสังกัด สำนัก

งานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จำนวน 128 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2552 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 5 กลุ่มสาระ ได้แก่ กลุ่มสาระวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และกลุ่มสาระวิชาภาษาอังกฤษ มีโรงเรียนเป็นจำนวนมากที่นักเรียนมีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 และสภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ตลอดจนสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของโรงเรียน ยังขาดการดูแลเอาใจใส่ ขาดการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น ผู้บริหารและคณะครูขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากสภาพความไม่พร้อมของการบริหารจัดการโครงสร้างภายในของเขตพื้นที่ และบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ส่งผลให้ประสิทธิภาพการบริหาร และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2, 2552 : 7)

จากสภาพปัญหา แนวความคิด และผลงานวิจัยที่กล่าวมา ผู้วิจัยพบว่า การที่จะพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ให้มีคุณภาพได้นั้น ต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญคือ ภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร ทักษะด้านวิชาการของครู และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ดังนั้นจึงควรศึกษาวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบว่าตัวแปรเหล่านั้นจะมีผลต่อคุณภาพของโรงเรียนหรือไม่ ผู้วิจัยคาดหวังว่าผลการวิจัยนี้จะได้องค์ความรู้ และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนา

ประสิทธิภาพการบริหารงานการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 เพื่อให้มีคุณภาพที่สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน พฤติกรรมการบริหาร ทักษะด้านวิชาการของครู สภาพแวดล้อมในโรงเรียน และคุณภาพของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2

2. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน พฤติกรรมการบริหาร ทักษะด้านวิชาการของครู และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีผลต่อคุณภาพของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2

สมมติฐานของการวิจัย

1. คุณภาพของโรงเรียน ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน พฤติกรรมการบริหาร สภาพแวดล้อมในโรงเรียน และทักษะด้านวิชาการของครู

$$\text{QUALITY} = f(\text{LEAD} + \text{PERBEHA} + \text{ENVIRON} + \text{SKILL})$$

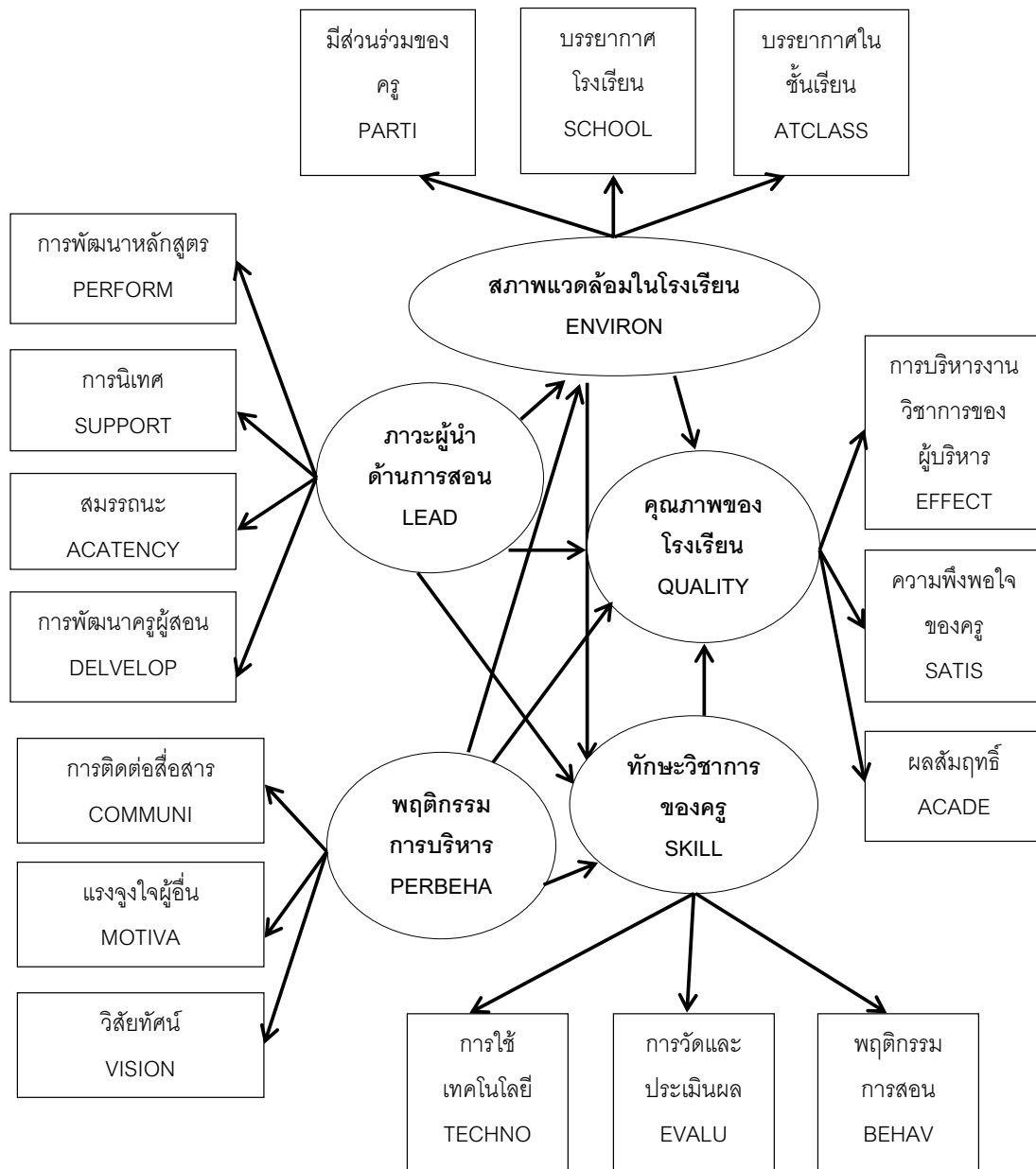
2. ทักษะด้านวิชาการของครู ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน พฤติกรรมการบริหาร และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

$$\text{SKILL} = f(\text{LEAD} + \text{PERBEHA} + \text{ENVIRON})$$

3. สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน และพฤติกรรมการบริหาร

$$\text{ENVIRON} = f(\text{LEAD} + \text{PERBEHA})$$

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระทุกตัวแปร

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน ได้นำแนวคิดของนักวิชาการ เช่น เดวิสและโทมัส (Davis & Thomas), วูดส์ และลูชิน (Woods & O'loughin) ที่เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความชัดเจนเรื่องหลักสูตร การพัฒนาครู และการติดตามความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน โบทาโล (Botallo) และซอเยอร์ (Sawyer) ที่เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นผู้นำทางวิชาการต้องกระตุ้น และส่งเสริมครูและนักเรียนในเรื่องการเรียนการสอน พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน แนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา เช่น เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni), ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel) และสจวร์ต – คอทซ์และรอสกิน (Start – Kotze & Roskin) ที่เห็นว่า พฤติกรรมของผู้บริหาร ด้านการตัดสินใจ แรงจูงใจ การติดต่อสื่อสาร ภาวะผู้นำและความพึงพอใจในงาน มีความสำคัญ และส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของผู้บริหาร ทักษะด้านวิชาการของครู แนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา เช่น เอลลิส (Ellis), อีแวน เซอร์วิทซ์ และแมททีสัน (Invancevich & Matteson) ที่ให้ความเห็นว่า ครูต้องมีความรู้ในหลักสูตร เนื้อหาวิชาและการวัดประเมินผล จอร์จและจอร์น (George & Jones) และเมเยอร์ (Mayer) ที่เห็นว่า ครูที่มีความรู้ในหลักสูตร เนื้อหาวิชาการ จัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน จะช่วยสร้างเสริมประสิทธิภาพการสอนและการปฏิบัติงานของตนเอง สภาพแวดล้อมในโรงเรียน แนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา เช่น มาร์แชล (Mashall), รัทเทอร์ มาร์ติเมอร์ และอูทสัน (Rutter Martimore & Outson) และโกลด์ฮาเบอร์ และแอนโทนี (Goldhaber & Anthony) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนควรประกอบไปด้วย สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางสังคม และสภาพแวดล้อมทางวิชาการ และคุณภาพของโรงเรียน แนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา เช่น เอิร์ทแมน แคสท์ และแวน

(Earthman, Cash & Van) ที่ให้ความเห็นว่า คุณภาพของโรงเรียนขึ้นอยู่กับ การวางแผนดำเนินงานที่มุ่งผลสำเร็จของผู้เรียน และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสอนของครูให้ทันสมัยอยู่เสมอ ทอมและพอล (Tom & Paul), ฮอยและฮานัม (Hoy & Hannum) ที่ให้ความเห็นว่า ความสามารถในการบริหารจัดการ การศึกษา การจัดระบบในการบริหาร และการมีส่วนร่วมของชุมชน จะนำไปสู่ความสำเร็จของผู้เรียน ดังนั้น ภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน พฤติกรรมการบริหาร ทักษะด้านวิชาการของครู และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน จึงมีความสำคัญและจำเป็นที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องนำไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีคุณภาพได้มาตรฐาน ภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน พฤติกรรมการบริหาร ทักษะด้านวิชาการของครู และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน จึงมีอิทธิพลและอาจส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัย กำหนดใช้ในแนวทางการศึกษาแบบผสมผสาน (mixed method) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative approach) ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบ และยืนยันแบบจำลองสมการโครงสร้าง และความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครู เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ (1) ระดับของภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน พฤติกรรมการบริหาร ทักษะด้านวิชาการของครู และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ที่มีผลต่อคุณภาพของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ความเบี่ยงเบน

ค่าสัมประสิทธิ์ความได้ง และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวัตถุประสงค์ข้อที่ (2) อิทธิพลของภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน พฤติกรรมการบริหาร ทักษะด้านวิชาการของครู และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีผลต่อคุณภาพของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันแบบจำลองการวัด วิเคราะห์ความเชื่อถือได้ขององค์ประกอบมาตรวัด วิเคราะห์แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์ และวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ของแบบจำลอง

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (quantitative approach) การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ ผู้วิจัย ใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก (in – depth interview) โดยการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้บริหารโรงเรียนดีเด่น และครูผู้วิชาการ ในประเด็นที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน พฤติกรรมการบริหาร ทักษะด้านวิชาการของครู และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีผลต่อคุณภาพของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยใช้แบบสัมภาษณ์เจาะลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (semi – structure)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้ คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จำนวน 128 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ : กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์,

2546 : 96) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้น แบ่ง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียน โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608 – 609) โดยกำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม และครูผู้สอน เป็นหน่วยวิเคราะห์ ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 97 แห่ง ครูทั้งหมด จำนวน 598 คน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ : กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เลือกจากผู้บริหารโรงเรียนดีเด่น และครูวิชาการของโรงเรียนแต่ละขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ขนาดละ 3 คน รวมขนาดโรงเรียนละ 6 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม (questionnaires) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) แบบเติมข้อความและแบบตรวจสอบรายการ (check list)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม (questionnaires) โดยมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1.วิเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และการทบทวนวรรณกรรม จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน พฤติกรรมการบริหาร ทักษะด้านวิชาการของครู สภาพแวดล้อมในโรงเรียนและคุณภาพของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 แล้วสร้างข้อกระทงคำถามของแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเติมข้อความลงในช่องว่าง ได้แก่ เพศ อายุจริง อายุราชการ ประสบการณ์สอน ชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์ และแบบตรวจสอบรายการ (check list) ได้แก่ ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติการสอน วุฒิการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ระดับชั้นที่สอน และหน้าที่ความรับผิดชอบตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามจำนวน 141 ข้อ ซึ่งใช้การประเมินตามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Rennis

Lislet, 1967 : 179)

2. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.60 - 0.80 แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.6 ขึ้นไปตามเกณฑ์การพิจารณาที่กำหนดไว้ได้ข้อคำถามจำนวน 141 ข้อ

3. ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ (reliability) ในการวัดความสอดคล้องภายใน (internal consistency method) ด้วยวิธีการทางสถิติ ครอนบาคอัลฟา (cronbach alpha) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ของแต่ละมาตรวัด หรือแต่ละรายการ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคอยู่ระหว่าง .69-.96

4. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน ป. 1-6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จำนวน 97 แห่ง โดยเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง โรงเรียนละ 6 คน และเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนละ 7 คน รวมจำนวน 598 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

สถิติที่ใช้ประกอบด้วย ค่าความถี่ (frequencies) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) ค่าความเบ้ (skewness) และค่าความโด่ง (kurtosis)

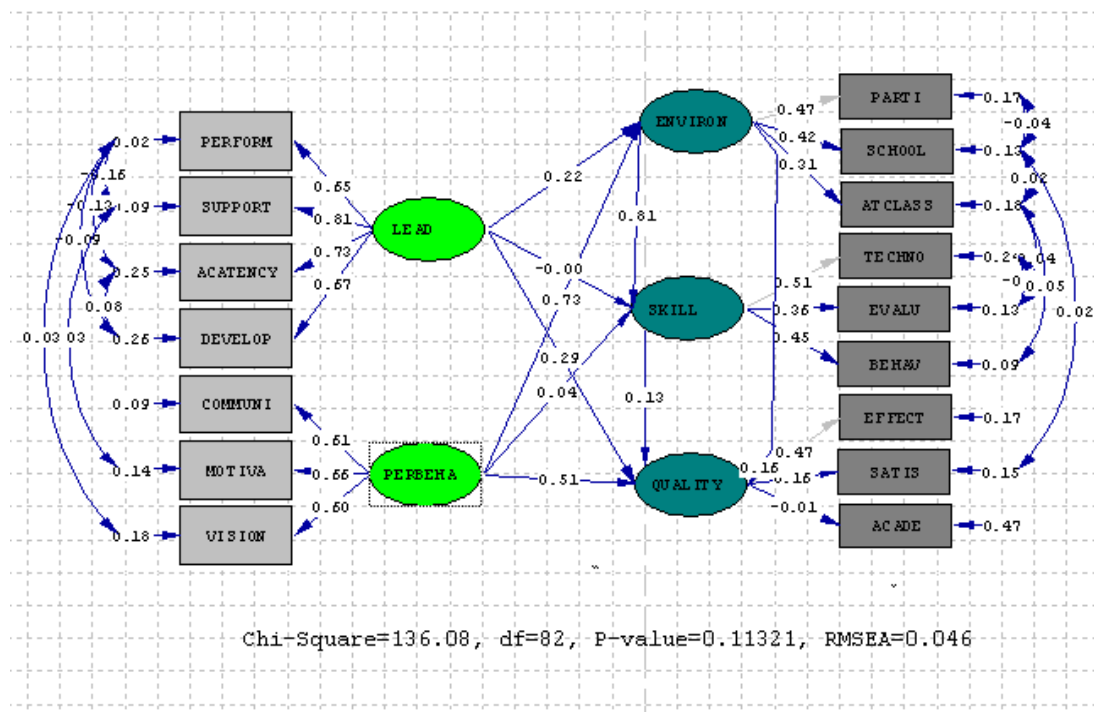
วิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (pearson product moment correlation co coefficient) การวิเคราะห์ถดถอยพหุเชิงชั้น (hierarchical regression analysis : HRA) การวิเคราะห์ความสอดคล้องของตัวแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น (structural equation modeling : SEM) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LESREL **เชิงคุณภาพ** การลดทอนข้อมูล (data reduction) การจัดระเบียบข้อมูล (data display) การหาข้อสรุปและการตีความ (concousion interpretations)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน ปรากฏ ดังนี้

ภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียนพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ด้านการพัฒนาหลักสูตร การนิเทศภายใน และการส่งเสริมพัฒนาการสอนของครู อยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร พบว่า ด้านการติดต่อสื่อสารแรงจูงใจผู้อื่น และวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก ทักษะด้านวิชาการของครู พบว่า ด้านการวัดและประเมินผลและพฤติกรรมการสอน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู อยู่ในระดับปานกลาง สภาพแวดล้อมในโรงเรียน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของครู บรรยากาศโรงเรียน และบรรยากาศในชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก คุณภาพของโรงเรียน พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน และความพึงพอใจในการปฏิบัติของครู อยู่ในระดับมาก ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติเกือบทุกกลุ่มสาระวิชา

ผลการวิเคราะห์แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์แบบจำลองทางเลือก (structural model)

ภาพที่ 2 แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์แบบทางเลือก

สามารถอธิบายเส้นทางความสัมพันธ์ได้ว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร ส่งผลโดยตรงต่อ คุณภาพของโรงเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความสัมพันธ์ทางตรงเท่ากับ 0.51 รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน และภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน มีค่าความสัมพันธ์ทางตรงเท่ากับ 0.47 และ 0.29 ตามลำดับ ในขณะที่สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ส่งผลโดยรวมต่อคุณภาพของโรงเรียนมากที่สุดถึง 1.41 และส่งผลโดยตรงต่อทักษะด้านวิชาการของครู มีค่าความสัมพันธ์ทางตรงเท่ากับ 0.81 นอกจากนี้ พบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารส่งผลโดยตรงต่อ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน และทักษะด้านวิชาการของครู โดยมีค่าความสัมพันธ์ทางตรงเท่ากับ 0.73 และ 0.04 ตามลำดับ

ส่วนภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์ในทิศทางที่ตรงกันข้ามกับ ทักษะด้านวิชาการของครู มีค่าความสัมพันธ์ทางตรงเท่ากับ 0.00 แต่ส่งผลในเชิงบวกโดยตรงต่อคุณภาพของโรงเรียน และส่งผลโดยรวมต่อสภาพแวดล้อมในโรงเรียน โดยมีค่าความสัมพันธ์ทางตรงและค่าความสัมพันธ์โดยรวมเท่ากับ 0.29 และ 0.22 ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของโรงเรียนมากที่สุด ได้แก่ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน และภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน นอกจากนี้ ยังพบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร ส่งผลทางอ้อม และส่งผลโดยรวมต่อคุณภาพของโรงเรียนมากที่สุด โดยมีค่าความสัมพันธ์ทางอ้อมและค่าความสัมพันธ์

สัมพันธ์โดยรวม เท่ากับ 0.17 และ 0.68 ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการทดสอบสมมติฐานจากกรอบแนวความคิด

จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 : พบว่า

คุณภาพของโรงเรียน ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน พฤติกรรมการบริหาร สภาพแวดล้อมในโรงเรียน และทักษะด้านวิชาการของครู ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหาร มีความสำคัญต่อคุณภาพของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความสามารถในการจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน จัดองค์กรและการสร้างวัฒนธรรมโรงเรียนที่ดี จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของครู (Tom & Paul, 2000) ผู้บริหารต้องแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมในการบริหารงานที่ดี เช่น มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร มีการประสานงานที่ดี สามารถสร้างแรงจูงใจ และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารงาน จัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เพราะบรรยากาศโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน และการปฏิรูปโรงเรียน (Hoy & Miskel, 1990) และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความสามารถ ด้านทักษะวิชาการ เช่น มีความรู้ในหลักสูตร เนื้อหาสาระวิชา การจัดกระบวนการเรียนการสอน วิธีสอน การวัดและประเมินผล และการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพในการสอนของครู (Gilbert & Land, 1994) และส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546)

จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 : จาก

การวิเคราะห์พบว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน และพฤติกรรมการบริหารซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนมี

อิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งสอดคล้องกับธเนศ ขำเกิด (2543 : 70) ที่กล่าวว่าบรรยากาศในโรงเรียนเป็นสภาวะที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน แล้วส่งต่อถึงความรู้สึกของบุคลากร สอดคล้องกับผลการวิจัยของเพ็ดฮูซอร์ (Pedhuzur, 1997 : 153) ที่พบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จทางด้านวิชาการของโรงเรียน ได้แก่ การจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่เข้มข้นและเหมาะสมกับผู้เรียน การจัดบรรยากาศในโรงเรียน และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

สภาพแวดล้อมในโรงเรียนขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร เพราะพฤติกรรมการบริหารเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่จะนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพและการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ เมเยอร์ และแมคมิลแลน (Mayer & Macmillan, 2001: 142) ที่กล่าวว่า การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองนั้น ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมและความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน และเซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni, 1990 : 161) ที่พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารเป็นการสร้างความผูกพัน กระตุ้นให้ตระหนักถึงเป้าหมายขององค์กร ซึ่งจะนำมาถึงคุณภาพความสำเร็จในการบริหารงาน

จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 : จาก

การวิเคราะห์พบว่า ทักษะด้านวิชาการของครู ไม่ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การที่ทักษะด้านวิชาการของครูขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร เนื่องมาจากผู้บริหารจะต้องประสานทรัพยากร ภารกิจต่าง ๆ กับบุคลากรทุกฝ่าย โดยปรึกษาหารือวางแผนร่วมกัน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จของสถานศึกษา และสัมฤทธิ์ผลการสอนของ

ครู (สมจิต อุดม, 2547 : 85) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัช บุญยณีย์ (2546: 137) ที่พบว่า พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์สูงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา

การที่ทักษะด้านวิชาการของครูขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เนื่องจากบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดีอาจทำให้การปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคอฟฟิน (Coffin, 1997 : 189) และวัตสัน (Watson, 1998 : 177) ที่พบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เช่น การพูดคุย การเอาใจใส่ และบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น ครูจึงต้องมีความสามารถมีประสบการณ์ในการใช้เทคนิคการสอน อุปกรณ์การสอน ตลอดจนการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ (Buckingham, 2003: 83)

ส่วนข้อค้นพบที่ว่าทักษะด้านวิชาการของครูส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั่นสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ท่านหนึ่งที่กล่าวว่า “ความรู้ ความสามารถ และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เทคนิคการสอน และประสบการณ์สอนของครู ส่วนมากเกิดจากครูผู้สอนเอง เป็นผู้วางแผน ออกแบบในการจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนการสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์การสอน ตลอดจนการกำหนดเครื่องมือวัดและประเมินผล ผู้บริหารเองเป็นเพียงผู้ให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์การสอน การจัดสรรงบประมาณ การส่งเสริมสนับสนุนให้ขวัญ และกำลังใจต่อการปฏิบัติงานของครูเท่านั้น”

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยแยกเป็น (1) ภาวะผู้นำด้าน

การสอนของผู้บริหารโรงเรียน (2) พฤติกรรมการสอนของครู และ (3) คุณภาพของโรงเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนางานสอนของครู และมุ่งเน้นพัฒนางานวิชาการให้มากกว่างานด้านอื่น

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรใช้เวลาในการบริหารจัดการศึกษา โดยเอาใจใส่ ดูแล เป็นผู้ร่วมคิด ร่วมทำงานด้านการสอนกับครูในโรงเรียนให้มากขึ้น

1.3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรกำหนดมาตรการและแนวทางในการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการประเมินสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน และนำผลไปใช้พิจารณาความก้าวหน้าในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนอย่างจริงจัง

2. พฤติกรรมการสอนของครู

2.1 กำหนดนโยบายและมาตรการให้ครูทุกคนต้องผ่านการฝึกอบรมการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน และจัดให้มีชั่วโมงสอนคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนทุกชั้นทุกวัน

2.2 จัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียน โดยครูที่มีความรู้ความสามารถ หรือวิทยากรที่มีความชำนาญ

2.3 สนับสนุนงบประมาณให้ครูได้เข้ารับการฝึกอบรม พัฒนาการสร้างสื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยอยู่เสมอ

3. คุณภาพของโรงเรียน

3.1 กำหนดนโยบายให้ทุกชั้นเรียนเร่งรัดและพัฒนาการเรียนการสอน โดยเน้นให้นักเรียนอ่านออก เขียนได้ และคิดคำนวณเป็น ตามระดับชั้นวัยของผู้เรียน

3.2 ปรับปรุงและเพิ่มเวลาเรียนในทุกชั้นเรียนให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน เพื่อให้ครูได้มีเวลาสอน หรือทบทวนบทเรียนให้นักเรียนมากขึ้น

3.3 ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาและการจัดกิจกรรมในโรงเรียนให้มากขึ้น

3.4 จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสแสวงหาความรู้ได้อย่างทั่วถึง

3.5 เร่งรัดและพัฒนา ให้ครูวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นการใช้แบบทดสอบทั้งปรนัยและอัตนัย เพื่อให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และมีความสามารถในการแสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยในลักษณะนี้ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อให้มองเห็นภาพรวมของสถานศึกษาในสังกัด และนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการวางแผนบริหารและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพมากที่สุด

2. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของโรงเรียน เช่น ขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิทยฐานะและความก้าวหน้าของครู เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การ รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
เกษม วัฒนชัย. (2545). **การพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา (สกศ.).

เขตพื้นที่การศึกษา, สำนักงาน. (2552). **รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลุ่มสาระ**. กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการศึกษา. (อัสสำเนา).

อวัช บุญยมณี. (2546). **บทบาทในอุดมคติ บทบาทที่รับรู้ และบทบาทที่เป็นจริง**. พิษณุโลก : วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขา วิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
ธเนศ ขำเกิด. (2543, กุมภาพันธ์). การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน, **วิทยาสาร**, 88 (2), 18 - 20.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

สมจิต อุดม. (2547). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในภาคใต้**. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สมโภชน์ นพคุณ. (2541, พฤษภาคม/สิงหาคม). บนเส้นทางสู่ความเป็นเลิศของการพัฒนาและฝึกอบรม, **จุลสารดอกบัว**.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2546). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : เพื่อฟ้าพรันต์ จำกัด.

Achilles, C.M., Keedy, J.L., & High. R.M. (1994). The political world of the principal :how principals get things done, in **The principal as leader**. (pp.29 - 60). New York : Maxwell Macmillan International.

Buckingham, J. (2003). **Reflection on class size and teacher quality**. Retrieved October 31, 2006, from <http://www.cis.org.au/Issue Analysis/ia 29 a/htm>.

- Camall, C. A. (1990). **Managing change in organization**. New York : Prentice - Hall.
- Coffin, E.M. (1997, September). **The student - teacher relationship : Respect in secondary school classroom**, 58(3), 807.
- De Cenzo, D., & Robbins, S.P. (1994). **Human resource management : Concepts and practices**. (4thed). New York : John Wiley and Sons.
- Gilbert, R., & Land R. (1994). Empowerment skills, acquisition of, in **The international encyclopedia of education**. (2nd). Volume 4. Edited by Torsten Husen and T. Neville Postlethwaite. Oxford : Pergamon.
- Hoy, W.K., & Miskel, C.G. (1990). **Educational administration: Theory, research and practice**. McGraw Hill.
- Hoy, W.K., & Miskel, C.G. (2001). **Educational administration: Theory, research and practice**. (6thed). New York : McGraw Hill.
- Mayer, M.J., & Macmillan, R.B. (2001). **The principal's role in transition : Leadership ain't what it used to be**. Retrieved February 3, 2005, from <http://www.ucalgary.ca/iejll/volume 5/meyer.html>.
- Pedhazur, E.J. (1997). **Multiple regression in behavioral research : Explanation and prediction**. (3rd). Fort Worth : Karcourt Brace College.
- Sergiovanni, T. (1990, May) Adding valued to leadership gets extraordinary results, **Educational Leadership**, 47(8), 23 - 27
- Steers, R. M. (1991). **Introduction to organizational behavior**. (4th). New York : Harper Collins.
- Tom, L., & Paul, D. (2000). **The academic achievement of blue ribbon schools**. California : Brown Center on Education Policy.
- UNESCO. (1986). **Quantitative methodology (an associated methods) III. Long term education planning**. Paris : International Institute for Education Planning. P.28.
- Watson, V.L. (1998, November). **Relationship between student perception of classroom climate and satisfaction in institutions of higher education**, 59(5), 1489.